

ז טבת תשע"ה
29 בדצמבר 2014
תיק מס' 75004

פסק דין

בעניין שבין	לבין
התובע	הנתבע
	(בעלים של מעבדה לתיקון פלאפונים)

1. עובדות מוסכמות:

ביום 14.3.14 נתן התובע מכשיר טלפון נייד, אייפון C5 לתיקון במעבדתו של הנתבע. בזמן נתינת המכשיר הוא פעל כשורה מלבד בעיה בתצוגת המסך. המסך היה בצבע כחול. לאחר קבלת המכשיר חזרה נתברר שהתקלה לא תוקנה כראוי, ולכן חזר התובע ונתן את המכשיר שוב למעבדתו של הנתבע, על מנת שיתקנו את התקלה הנ"ל במסך.

ביום 26.3.14 הגיע התובע לקחת את המכשיר מהמעבדה, אך התברר לו שלא רק שהמכשיר לא תוקן אלא שהוא לא עבד כלל. בשלב זה החזיר הנתבע לתובע את הכסף ששולם עבור התיקון, ודרכיהם נפרדו. כיום המסך פועל, אך אין שומעים בטלפון, דהיינו הוא לחלוטין אינו שמיש.

2. טענות התובע:

התובע סיפר, שקנה את המכשיר בחו"ל, במחיר של 2,800 ₪. הטלפון ניזוק בשעה שהדביקו על גבי המסך מגן מסך.

לאחר שעזב את המעבדה של הנתבע עם הטלפון המקולקל כאמור, בצר לו, פנה לחברת איי דיגיטל (היבואן הרשמי של אייפון) שיבדקו את המכשיר. הוא קבל חוות דעת בה נאמר שחסר חלק הקשור למסך. לאחר המתנה של כשבועיים-שלושה החליט התובע לא להמתין להגעת החלק, ונתן את המכשיר לגיסו המתגורר בארה"ב על מנת שיתקן את הטלפון בחברה עצמה. בחברה סרבו לתקן את המכשיר. לאחר מכן נתן גיסו את המכשיר לחבר אשר ברשותו מעבדה, ובעלות של 125 דולר הוא תיקן את המסך.

כשהגיע המכשיר התברר, שאכן המסך תקין אך ישנה בעיית שמע, ולא ניתן לשמוע במכשיר את מי שמדברים איתו. בעיה שכאמור לא הייתה בעת נתינת המכשיר לתיקון במעבדה בתחילת ההתקשרות. זאת ועוד, לטענת התובע נאמר לו שכיוון שהמכשיר טופל בחובבניות, לעולם לא יהיה תקין לגמרי.

לסיכום, לטענת התובע -

1. על פי בדיקת איי דיגיטל חסר חלק, הנתבע אחראי לחסרונו.

2. ניתן לתיקון מכשיר תקין עם בעיה במסך בלבד, והוחזר מכשיר לא תקין כלל אשר לא ניתן לשימוש.
3. לאחר מכן נגרמו לו הוצאות נוספות – מעבדה אי דיגיטל, תיקון בחו"ל, הוצאות משפט (בשיעור המפורט להלן).
- מכוח טענות אלו, תובע התובע מהנתבע את כל העלויות שנדרש לשלם עקב הנזק שנגרם למכשיר כתוצאה מהטיפול הלקוי, לדעתו:

1. 2,800 ₪ – עלות המכשיר כפי שרכש אותו בארה"ב.
 2. 50 ש"ח – תשלום לבדיקה שנעשתה על ידי חברת איי דיגיטל.
 3. \$125 - עלות תיקון המסך בארה"ב (= 500 ₪)
 4. 500 ₪ – הוצאות משפט
- סך כל התביעה היא 3,850 ₪.
- התובע ביקש לציין שהוא אינו תובע את עלות זמנו היקר שהשקיע בטיפול בעניין.

3. טענות הנתבע:

1. המכשיר שהגיע אליו ניזוק באיזור מסוים אשר אחראי הן על תפקוד המסך והן על תפקוד חלק ממערכת השמע, ואף על דברים נוספים. הנזק נגרם כפי הנראה בשל לחיצה חזקה על המסך, ונפגעו הרכיבים המחוברים בין המסך לבין גוף הפלפון. מדובר במכשיר אייפון C5 שהוא הגרסה הפשוטה של מכשירי האיפון, והוא רגיש לפגיעות (גב פלסטיק).
 2. מודה באפשרות של שכחת חלק. מדובר ברכיב מתכת קטן וריבועי, שנועד לחזק את החיבורים.
 3. מודה שיכול להיות שכתוצאה מהתעסקותו במכשיר על מנת לתקנו, מכשיר שהגיע לא מתוקן, הוסיף על הנזק הקיים, ויתכן שהוא פגע במערכת השמע. מדובר כפי הנראה בפגיעה ברכיב המחובר את מערכת השמע ללוח העיקרי והוא נמצא באזור בו נמצאים גם החיבורים של המסך. אך יכול להיות שהנזק נגרם בשני המקומות הנוספים אליהם נלקח המכשיר לבדיקה ותיקון (אי דיגיטל / הטכנאי בארה"ב).
 4. מודה שבפעם השניה שבא התובע לקחת את המכשיר, הוא לא עבד כלל, ומצבו היה גרוע מהמצב בו הגיע אליו בתחילת התקשרותם.
- לטענת הנתבע ערכו של המכשיר כפי שהוא הוא כ-800 עד 1,000 ₪. מחירו של מכשיר כזה משומש ועובד הוא כ-1,200 ₪. מחירו של חדש ביבוא מקביל – כ-2,000 ₪.
- הוא נכון לתת לתובע מכשיר חדש, ולקבל את הישן בתמורה.
- לחילופין, הוא נכון היה גם לתת לתובע בבית הדין סכום של 2,000 ₪ ולקבל את המכשיר הישן.

4. נושאי הדיון

1. יסוד החיוב – אומן שהזיק
2. דרך שומת הנזק
3. שווי המכשיר בעת נתינתו לתיקון, בתחילת ההתקשרות
4. שווי המכשיר כעת
5. תשלום על הוצאות שנעשו בעקבות הנזק שנגרם למכשיר

5. אומן שהזיק

התובע נתן לנתבע את מכשיר הטלפון לתקנו, והנתבע לא הצליח לתקנו, ואף הוציאו מתחת ידו במצב גרוע משקבלו.

ההלכה היא שאומן שגרם נזק, חייב לשלם עבור הנזק, וכך נפסק בשולחן ערוך חושן משפט סימן שו סעיף ג: "נתן לאומנים לתקן, וקלקלו, חייבים לשלם".

יש להעיר, שעל פי ההלכה, אומן שעשה את מלאכתו בחינם, חייב רק אם פשע, ואילו אם הוא נוטל שכר, חייב אף אם לא פשע ממש, אלא שלא נזהר כראוי (בבא קמא צט ע"ב, ושו"ע חו"מ סימן שו סעיף ד). רמת הזהירות הנדרשת מאומנים הנוטלים שכר, היא כשל שומר שכר (שו"ע חו"מ סימן שו, סעיף א), החייב אף בגניבה ואבידה. דהיינו, נדרשת רמת זהירות גבוהה.

בנדון דידן, הנתבע נטל שכר. ואף שלאחר הקלקול החזיר את שכרו, הדבר אינו פוטרו מאחריותו על הנזק כדן אומן בשכר (ראו שו"ת משפטיך ליעקב חלק א, סימן ט). נציין, שאובדן החלק הוא בבחינת פשיעה כיוון שאיש מקצוע צריך לשמור את החלקים שהוא מפרק מן המכשיר. ואילו הנזק למרכיב השמע, יתכן שלא נגרם בפשיעה.

6. שומת הנזק

כתב הרמב"ם הלכות חובל ומזיק פ"ז הט"ו:

שמין למזיק בידו כדרך ששמין לו אם הזיק ממונו, כיצד, הרי שהרג בהמת חבירו או שבר כליו שמין כמה היתה הבהמה שוה חיה וכמה הנבילה שוה וכמה היה הכלי שוה והוא שלם וכמה שוה עתה ומשלם הפחת לניזק עם הנבילה או הכלי השבור... וכן כל כיוצא בזה.

דבריו אליו הם על פי הגמרא בב"ק דף יא ע"א, וכן פסק השו"ע בחו"מ סימן שפז. היוצא מן הדברים הוא, שעל הנתבע לשלם לתובע את הפרש השווי בין עלות המכשיר קודם שהובא למעבדה, לבין עלות המכשיר כפי שייצא ממנה (במקרה זה, ההפרש בין שווי טלפון פגום לטלפון מקולקל לגמרי).

7. עלויות התיקון

פעמים רבות, כאשר אדם מזיק את חברו, עולה השאלה האם יש לחייב את הנתבע בעלות הנזק, או בעלות התיקון. לפי האמור בהלכה לעיל, יש לחייב בעלות הנזק לפי "שומת פחת", אך לא בעלות התיקון.

אומנם, ה"חזון איש" דן במצב בו הנזק אינו מוריד את ערך הבית (למשל, חלון שבור אינו מוריד את ערך הבית), כאשר לפי שומת הפחת, לכאורה לא יצטרך המזיק לשלם דבר. על כך כותב החזון איש (בבא קמא סימן ו, ס"ק ג): "ונראה דכיון דאין בית עומד למכירה, אלא לתקן בדקיה, משלם מה שחברו מפסיד בהוצאות התיקון". דהיינו, כיון שבית מיועד לשימוש ולא למכירה, יש לשלם את עלות התיקון. לחובת התיקון מצאנו מקורות גם בראשונים, וראו בעניין זה: הרב יהונתן בלס "החזרת המצב לקדמותו כעקרון-על בתשלומי נזיקין", תחומין יג (תשנב-תשנז) 388-406.

בוודאי שאין מקום לחייב את הנתבע גם בשומת הנזק כולו, וגם בעלות הבדיקה והתיקון. בנדון דידן, עלות הבדיקה והתיקון היתה 550 ₪ (50 ₪ + 500 ₪) ובסופו של דבר, התיקונים לא הועילו. כמו כן, לא ידוע מהו עלות התיקון שבוודאי היה מצליח לתקן את הבעיה לכן אין ליישם את שיטת החזון איש ולחייב בעלות התיקון. אשר על כן, יש לחייב את הנתבע בעלות הנזק לפי שומת פחת, אך אין לחייבו בנוסף עבור התיקונים.

לסיכום, הנתבע חייב בתשלומי הנזק, ואינו חייב בנוסף גם בתשלום עבור נסיונות התיקון שלא צלחו.

8. שווי המכשיר בעת נתינתו לתיקון, ושווי כשקיבלו בחזרה

לטענת התובע המכשיר היה בן חודשיים. מכשיר בן חודשיים מוגדר כמכשיר משומש – אך במצב טוב ואף מצוין, אילו היה תקין. אך לא מדובר על מכשיר במצב מצוין, אלא במכשיר בו יש תקלה משמעותית בתצוגה.

גם למכשיר המקולקל, במצב שלפנינו, יש ערך מסוים. אומנם, עבור התובע ערכו נמוך ביותר, אך עבור סוחרים ומעבדות, יש לו ערך. לטענת הנתבע המכשיר כפי שהוא שווה כ-800-1000 ₪. אומנם טענה זו מעלה קושי, שכן גם לדעתו יש לתקן את המכשיר במחיר של 500-120 ₪ (תלוי בתקלה), ולאחר תיקון התקלה ערכו יהיה כ-1,200 ₪. גם אם לא נקבל את טענת הנתבע לגבי שווי המכשיר, מסתבר מאוד שערכו קרוב לסכום הנ"ל (כ-800 ₪).

במילים אחרות, אנו צריכים להעריך מה הפער בין מכשיר עם מסך מקולקל, אך שניתן לבצע ממנו שיחות ולמעשה גם את הפעולות האחרות, לבין מכשיר שאינו פועל כלל, אך כפי הנראה ניתן לתקנו. אין הצדקה כלכלית לפנינו לחו"ד מקצועית בעניין שכזה, שכן עלות חו"ד עשויה להיות גבוהה מערך התביעה כולה ובוודאי גדולה מהשפעתה על הדין. לפיכך יש להעריך באופן מקורב.

הנטיה היא להעריך את הפער בין שווי המכשיר בין שני המצבים, בסכום שבין 600 ל-800 ₪, ויתכן אף בפחות מכך. הבסיס להערכה זו הוא העובדה שערכו של מכשיר פגום בשוק יד שניה, הוא נמוך.

כיום, נמכרים מכשירים 'משומשים' תקינים לחלוטין, במחירים של כ-1,200 ₪ עד 1,500 ₪ (באתר יד 2, ועל פי הצהרת הנתבע).

בבית הדין הציע הנתבע לתובע הצעות שבהן הוא ייקח את הטלפון המקולקל, ויפצה את הנתבע בשווי של מכשיר חדש (כ-2,000 ₪) או שייתן לו מכשיר חדש.

הנתבע סירב להצעות אלו. אולם, יש לתמוה על הסירוב, שכן בכתב התביעה סיכם התובע את תביעתו בלשון זאת:

..אני תובע מ[הנתבע] לספק לי מכשיר חדש זהה (אייפון סי 5) לקבל בתמורה את המכשיר

שנפגם במעבדתי ו/או לפצות אותי ב-3,500 ש"ח. ולקבל ממני את המכשיר הפגום.

בדיון, התובע דרש מעבר ל-2,000 ₪ גם מחצית הוצאות המשפט. אך יש לזכור שהתובע הגיע עם מכשיר מקולקל, ואילו הנתבע הציע לתת מכשיר תקין וחדש או סכום בו ניתן לקנות מכשיר חדש. העובדה שבעבר הוציא הנתבע 2,800 ₪ אינה מגדירה את שווי של הטלפון בשעה בו הוא ניזוק, וכמו כן, אין הצדקה שמעבר לפיצוי מלא על הנזק ישלם הנתבע גם עבור ניסיון התיקון שלא צלח.

התובע גם ציין שהוא לא נכון לקבל סכום שמאפשר קניה של מכשיר טלפון חדש מחברה המייבאת ביבוא המקביל, אלא על פי המחיר בו נמכר מכשיר על ידי היבואנית הרשמית. גם טענה זו תמוהה – שכן המכשיר שלו גם הוא לא נקנה על ידי היבואנית בארץ, אלא נרכש בחו"ל, וככזה אינו שונה ממכשיר שנרכש בארץ מכל חברה המייבאת טלפונים כחוק.

יש לציין, שלעיתים שומת פחת מעמידה את הנתבע במצב בו קשה לו להחזיר את המצב לקדמותו והוא ניזוק באופן ניכר, ואז יש להפעיל גם שיקולי פשרה. בנדון דידן הפתרון שהציע הנתבע, עונה על הבעיה ומהווה פתרון הגון גם עבור הנתבע.

9. הוצאות משפט

המדיניות בה נוקט בית הדין בעניין הוצאות משפט, התבארה בהחלטת מדיניות בית הדין בנושא זה.¹ כמו כן, בפסק דין שניתן בתיק 71023 – (טרם פורסם) נכתב:

בית הדין יחייב מעיקר הדין בהוצאות משפט בתביעה קנטרנית או בהליכים של מי שמסרב לירד לדין או לבצע פסק דין. או אף שלא משורת הדין – אלא מכוח ההתחייבות בהסכם, בהליך בו היה על התובע להימנע מהגשת התביעה כיוון שאין בסיס סביר לתביעתו, או על הנתבע היה מוטל שלא להוביל את הסכסוך להליך משפטי (כך חייב בית הדין את הנתבע בתיק 70075 בהוצאות משפט – טרם פורסם). חיוב זה, מבטא את חובתו של כל צד לשקול בדעתו האם יש בסיס סביר לטענותיו, ואם אינו עושה כן, הוא נוהג ברשלנות וגורם לצד שכנגד הוצאות מיותרות.

¹ ראו בכתובת: <http://eretzhemdah.org/Data/UploadedFiles/SitePages/814-sFileRedir.pdf>

דהיינו, למרות שמעיקר הדין כל אדם נושא בהוצאותיו וככלל יש לחלק את אגרת בית הדין בשווה, כאשר אחד הצדדים נוקט בדרך שאינה ראויה והיא המצריכה את הפניה לבית הדין, ניתן להטיל עליו את כל הוצאות המשפט.

בנדון דידן, כיון שהנתבע הודה שקבל מכשיר שניתן להשתמש בו והחזיר מכשיר שלא ניתן להשתמש בו, מצופה היה ממנו להסכים לפצות את התובע ולפתור את הבעיה באותן דרכים שהציע בבית הדין, ולא לסרב לפצותו ולדון עמו עד כדי הגעה לבית הדין. לכן, על התובע לשאת בכל הוצאות המשפט בשיעור של 500 ₪.

10. חישוב החיוב ואפשרויות תשלום שונות

ככלל, כפי שאמרנו, יש להעריך את עלות הנזק (הפרש בין מכשיר פגום למכשיר מקולקל לגמרי) בסכום של כ 700 ₪.

על סכום זה יש להוסיף את עלויות בית הדין, בשיעור של 500 ₪. הסכום לחיוב הוא 1,200 ₪.

לתובע תעמוד הזכות לקבל 2,000 ₪, אם יחפוץ לתת לנתבע את המכשיר המקולקל.

אני מבקש לציין, שלדעתי אפשרות זו תאפשר לתובע לרכוש מכשיר חדש, בעוד שבידו היה מכשיר פגום טרם שפנה לנתבע. אומנם הוא הוציא 500 ₪ עבור הוצאות המשפט, אך היה צריך להוציא סכום גבוה יותר על מנת לתקן את המכשיר שהיה בידו (והוא לא היה 'חדש'). לעומת זאת, ההוצאה של תיקון המכשיר שלא הועילה, היא הוצאה מיותרת שנעשתה בטעות ידי התובע והנתבע אינו חייב בה.

11. החלטה

1. הנתבע ישלם לתובע 1,200 ₪ תוך 30 יום.

2. אם יודיע התובע לנתבע ולבית הדין בכתב, עד לתאריך י' בטבת (1/1/2025), שהוא מעדיף לקבל 2,000 ₪ ולתת את המכשיר המקולקל לנתבע, הוא יהיה זכאי להסדר זה, ויקבל את הסכום של 2,000 ₪ עם העברת המכשיר (כולל הקופסה מטען ואוזניות) לתובע.

3. פסק הדין ניתן ביום ז' בטבת תשע"ה, 29 לדצמבר 2014.

והאמת והשלום אהבו

הרב סיני לוי, דיין